

z rozsudku patrné. Ze zjištění soudu nevychází s naprostou jistotou, zda myslel obžalovaný závadnými slovy, že v republice platí zákony, dopouštějící vraždu se strany zakročujících bezpečnostních orgánů, čímž by ovšem skutková podstata přečinu podle §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky byla dána, či zda měl, hledě ke slůvku »zde« a k tomu, že šlo o demonstraci proti policii, na mysli pouze tehdejší jednání policie. Jen v onom případě přicházelo by, jak uvedeno, v úvahu ustanovení čís. 5 §u 14 zákona na ochranu republiky, určené k ochraně zvláštních, nejvyšších celků veřejných, které jako takové doposud ochrany postrádaly, nikoli však v případě druhém, kde napaden by byl jen určitý úřad veřejný, tudíž jednotlivá instituce a část moci státní a výkonné, chráněná již zákony dosavadními (čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 v souvislosti s §em 284 tr. zák.). Nalézací soud vyslovuje arci, že smysl závadného výkřiku byl způsobilým otrástiti vážností k zákonům republiky a tím i vážností republiky samé; avšak touto objektivní způsobílostí není ještě zjištěno, zda mluvčí také subjektivně jednal v úmyslu, zákonem předpokládaném. Důvod zmatečnosti čís. 10 §u 281 tr. ř. je proto dán, ježto nalézací soud odsoudil obžalovaného, ačkoliv nejsou zjištěny všechny náležitosti použitého zákona. Ježto však otázka, v jakém úmyslu obžalovaný jednal, spadá do oboru otázek rázu skutkového, o nichž rozhoduje soud na základě volného hodnocení průvodů a čerpaného z nich volného přesvědčení, nelze rozhodnouti ihned ve věci samé (§ 288 čís. 3 tr. ř.), nýbrž jeví se potřeba, rozsudek, pokud jde o přečin podle §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, zrušiti a věc vrátiti v rozsahu zrušení soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí. Za tohoto stavu věci není potřebí obírat se dále uplatňovaným důvodem zmatečnosti čís. 4 §u 281 tr. ř.

Čís. 1607.

Skutková podstata zločinu §u 87 tr. zák. nevyžaduje po stránce subjektivní, by úmysl pachatelův směřoval přímo ku přivodění nebezpečí; stačí, že si byl pachatel vědom možnosti vzniku nebezpečí a přes to úmyslně předsevzal čin s nebezpečím spojený.

Spadá sem naplnění polena, k přiložení do kamen určeného, trhacím prachem.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1924, Kr II 589/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 4. srpna 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 87 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost opírá se o důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a), 10 §u 281 tr. ř. Vady a nedostatky, činící prý rozsudek zmatečným dle

čís. 5, vytýká mu a jeho rozhodovacím důvodům až na jedinou výjimku jinak vesměs, pokud jde o subjektivní stránku stěžovatelova činu. Především namítá, že úmysl Šu 87 tr. zák. není vyčerpán pouhým rozpoznáním nebezpečí, spojeného s činem, nýbrž že je třeba, aby se z tohoto poznání pachatelova dalo souditi na jeho vůli, takové nebezpečí přivoditi, a dovozuje, že, jak prý z celého vyšetřování na jevo vychází, úmysl stěžovatelův nesměřoval k poranění osob, ani k poškození cizího majetku, nýbrž jen k tomu, by finančním strážmistrům bylo znemožněno bydleti v jeho domě. O všem tom není prý v rozsudkových důvodech ani slova a pro onen speciálně zlý úmysl stěžovatelův není prý v rozsudku odůvodnění. Zmateční stížnost je v nepravu. Právní otázka, které se stížnost dotýká, je v rozsudkových důvodech řešena způsobem, plně odpovídajícím zákonu, v ten rozum, že se ke skutkové podstatě zločinu podle Šu 87 tr. zák. nevyžaduje, aby pachatelův úmysl směřoval přímo ku přivodění nebezpečí, nýbrž že stačí, je-li sobě pachatel vědom možnosti vzniku nebezpečí a předsevezme-li přes to úmyslně čin, s nebezpečím spojený. Nebylo proto ani na místě zjišťovati, že bylo stěžovatelovým úmyslem někoho poraniti, nebo poškoditi cizí majetek, důsledně pak nebylo ani zapotřebí, uváděti pro takovýto jeho zlý úmysl důvody. Že si stěžovatel byl dobře vědom nebezpečí, které mohlo z jeho činu povstati pro zdraví a tělesnou bezpečnost strážmistrů i ve větším rozsahu pro cizí majetek, zjišťuje rozsudek výslovně a na odůvoděnou tohoto závěru se v něm uvádí, že stěžovateli jako nájemci honitby účinek trhacího prachu musil býti znám. Zmateční stížnost namítá, že to není žádným odůvodněním a poukazuje na zodpovídání se stěžovatele, dle něhož prý chtěl strážmistrům pouze stížití pobyt ve svém domě, a dle něhož prý dále věděl, že výbuch ve větších rozměrech nastati nemůže, a nepočítal s možností ohně. V rozhodovacích důvodech připomíná se však případně, že stěžovatel, jak sám připustil, počítal s tím, že se kamna zhroutí, že tedy musil počítati i s možností nebezpečí ohně, a že konečně jeho námitka, že má dosti majetku, by mohl nahraditi případnou věcnou škodu, nasvědčuje tomu, že si i možnosti takovéto škody byl plně vědom. Nebylo zapotřebí, by byl stěžovatel počítal s možností výbuchu ve větším rozsahu nebo s nebezpečím požáru; rozsudkový závěr, dle něhož mohla jednak osoba, přítomná ve světnici, ohněm z kame vyrazivším býti poškozena, jednak z činu stěžovatelova i škoda pro cizí majetek v úhrnné hodnotě asi 11.600 Kč, tedy ve větším rozsahu vzniknouti, nachází však plnou oporu ve znaleckém posudku, dle něhož by se v případě výbuchu prachu kamna byla bezpodmínečně rozletěla a oheň by byl kolem nich vyrazil. Rozsudek počítá ostatně právem i s možností požáru vzhledem k tomu, že světnice má dřevěný strop, pokrytý papírem a že právě naproti otvoru kamen jest ve vzdálenosti jednoho metru postel. Všechny tyto okolnosti opodstatňují rozsudkový závěr, dle něhož stěžovatel jednak musil počítati s možností nebezpečí ohně, jednak si byl plně vědom možnosti věcné škody, i nebezpečí, které z jeho činu mohlo vzejíti jak pro zdraví a tělesnou bezpečnost lidí, tak ve větším rozsahu pro cizí majetek. Je proto celkem bezpředmětnou úvaha zmateční stížnosti, jakoby bylo stěžovateli musilo napadnouti, že v první řadě bude poškozen jeho domek,

který má nízko pojištěný; její výtka nedostatečného odůvodnění rozsudku je bezdůvodna.

Čís. 1608.

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Skutková podstata §u 18 čís. 2 zákona nevyžaduje, by pachatel věděl, že zpráva, již rozšiřuje, je nepravdivou.

Není třeba, by pachatel měl úmysl, přivoditi účinek v zákoně uvedený (na př. překotné a hromadné vybírání vkladů), nýbrž stačí jeho vědomí, že šířením nepravdivé zprávy účinek ten způsobí.

»Jinakým rozšiřováním« dlužno rozuměti nejen sdělování od osoby k osobě, nýbrž i vypravování třebas osobě jediné, ale takové, o níž pachatel podle okolností případu ví, že zprávu dále rozšíří.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1924, Zm II 43/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 21. prosince 1923, jímž byli obžalovaní Hynek N. a Marie P-ová podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin podle §u 18 čís. 2 a 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud vzal za prokázáno, že obžalovaná Marie P-ová a Hynek N. rozšiřovali od osoby k osobě o občanské záložně v K. nepravdivou zprávu, že je před úpadkem (P-ová) pokud se týče, že je v úzkých (N.) a že následkem těchto pověstí nastal na tuto záložnu run. Nalézací soud bere dle znění důvodů rozsudku objektivní skutkovou podstatu přečinu podle §u 18 čís. 2 a 3 zákona na ochranu republiky za danu, sprostil však obžalované pro nedostatek skutkové podstaty tohoto přečinu v subjektivním směru. Zmateční stížnost státního zastupitelství dovolává se proti sprostujícímu výroku důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř. a nelze jí upříti oprávnění. Nalézací soud nestojí v posuzování náležitostí subjektivní viny na stanovisku, odpovídajícím zcela ustanovením zákona. Na oba obžalované podána byla obžaloba podle §u 18 čís. 2 a 3 zákona na ochranu republiky. Soud uvádí, že ke skutkové podstatě přečinu podle čís. 2 a 3 §u 18 zákona náleží, že pachatel musí si býti vědom, že zpráva, jím šířená, je nepravdivá. Než jen použití trestní sazby dle čís. 3 vyžaduje, by vinník pozitivně věděl, že zpráva je nepravdivou. Naproti tomu předpokládá čís. 2 rozšiřování takové nepravdivé zprávy, již vinník pokládá za pravdivou nemá dostatečných důvodů. Dle tohoto místa zákonného stává se proto beztrestným ten, kdo prokáže, že měl dostatečné důvody pro